

**Recenzja osiągnięć dr Teresy Wyłupek ubiegającej się o nadanie stopnia doktora
habilitowanego nauk rolniczych w zakresie agronomii**

Wykonana na zlecenie Dziekana Wydziału Agrobiotechnologii z dnia 2018-06-19

1. Najważniejsze fakty z życiorysu zawodowego Kandydatki

Pani dr Teresa Wyłupek w 1985 roku ukończyła studia na Wydziale Zootechnicznym (obecnie Wydział Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, Akademii Rolniczej (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy) w Lublinie, uzyskując tytuł magistra inżyniera zootechniki. Pracę magisterską pt. „Obserwacje nad zachowaniem się koników polskich w ostoi Roztoczańskiego Parku Narodowego” wykonała w Zakładzie Hodowli Koni pod kierunkiem prof. dr hab. Ewalda Sasimowskiego.

Pracę doktorską pt. „Florystyczna i rolnicza charakterystyka łąk i pastwisk w dolinie Poru”, przygotowaną pod kierunkiem dr hab. Czesławy Trąby obroniła w 1999 roku na Wydziale Rolniczym (obecnie Agrobiotechnologii), Akademii Rolniczej (obecnie Uniwersytet Przyrodniczy) w Lublinie uzyskując tytuł doktora nauk rolniczych w zakresie agronomii – łąkarstwa.

W latach 1986–1991 pracowała jako starszy technik w Instytucie Nauk Rolniczych w Zamościu, w Zakładzie Produkcji Roślinnej Akademii Rolniczej w Lublinie. Następnie w latach 1991-1999 była zatrudniona na stanowisku specjalisty w Instytucie Nauk Rolniczych w Zamościu, Zakładzie Produkcji Roślinnej (od 1995 Zakład Technologii Produkcji Roślinnej) Akademii Rolniczej w Lublinie. Od 1999 do 2015 roku pracowała na stanowisku adiunkta, najpierw w Instytucie Nauk Rolniczych w Zamościu (od 2008 Wydział Nauk Rolniczych, a od 2014 Wydział Biogospodarki), Zakładzie Technologii Produkcji Roślinnej (od 2004 Zakład Produkcji Roślinnej i Agrobiznesu, a od 2012 Katedra Biologii Roślin), a następnie w Katedrze Łąkarstwa i Kształtowania Krajobrazu, w Zakładzie Studiów Krajobrazowych i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Kwalifikacje zawodowe dr Teresa Wyłupek podnosiła na 3 kursach, 12 szkoleniach (np. szkolenia dotyczące sieci Natura 2000) i warsztatach metodycznych.

W 2016 roku została powołana przez Wojewodę Lubelskiego Przemysława Czarnka na stanowisko Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

2. Ocena osiągnięcia naukowego wymienionego w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789) oraz pozostałego opublikowanego dorobku naukowego

Ocenę osiągnięć naukowych dr Teresy Wyłupek przeprowadziłam na podstawie przesłanych następujących dokumentów i materiałów:

1. Osiągnięcia naukowego – Wyłupek Teresa. 2018. Ocena florystyczno-siedliskowa fitocenoz trwałych użytków zielonych obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy PLH060058 oraz ich wartość przyrodnicza i paszowa. Rozprawa Naukowa 391, 2018, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, ISSN 1899-2374.
2. Wykazu opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz oświadczeń Habilitantki o udziale w powstaniu publikacji.
3. Wykazu najważniejszych publikacji niewchodzących w skład osiągnięcia naukowego.

4. Kopii najważniejszych publikacji niewchodzących w skład osiągnięcia naukowego.
5. Autoreferatu zawierającego streszczenie osiągnięcia naukowego (monografii), a także omówienie zainteresowań naukowych, uzyskanych wyników, dorobku naukowego oraz informacji o osiągnięciach organizacyjnych, dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki.

1. **Ocena załączonego osiągnięcia naukowego w postaci monografii pt. „Ocena florystyczno-siedliskowa fitocenoz trwałych użytków zielonych obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy PLH060058 oraz ich wartość przyrodnicza i paszowa”**

Monografia liczy 143 strony i składa się z 7 głównych rozdziałów (Wstęp, Cel i zakres pracy, Przegląd piśmiennictwa, Materiał i metody badań, Wyniki, Dyskusja oraz Wnioski) podzielonych na liczne podrozdziały. Rozdziały te są ze sobą powiązane i stanowią logiczną całość. Ponadto w monografii zamieszczono streszczenia w języku polskim i angielskim, wykaz wykorzystanego piśmiennictwa oraz załączniki (tabele fitosocjologiczne). Do najszerszej potraktowanych rozdziałów należą: Przegląd piśmiennictwa, Wyniki oraz Dyskusja. W pracy wykorzystano 359 pozycji piśmiennictwa, w tym 8 obcojęzycznych. Materiał dokumentacyjny stanowi 27 rycin, 43 tabele zamieszczone w tekście i 21 tabel w postaci załączników.

Habilitantka prowadziła badania trwałych użytków zielonych na obszarze Natura 2000 Dolina Wolicy PLH060058 (województwo lubelskie, powiat zamojski). Celem tych badań, wykonywanych w latach 2010-2014, była ocena florystyczna i paszowa zbiorowisk klasy *Phragmitetea* i *Molinio-Arrhenatheretea* występujących na tym obszarze. Łącznie badaniami objęto 938 ha trwałych użytków zielonych położonych w środkowym odcinku doliny rzeki Wolicy, w pobliżu miejscowości: Iłowiec, Kalinówka, Szorcówka, Hajowniki, Wolica Uchańska i Żurawłów.

Ocenę wartości przyrodniczej i paszowej analizowanych trwałych użytków zielonych dokonano na podstawie: powszechnie stosowanych wskaźników różnorodności florystycznej, analiz glebowych siedlisk wyróżnionych syntaksonów, zawartości makroelementów w suchej masie wyróżnionych syntaksonów, plonowania i wartości użytkowej runi pierwszego odrostu.

Na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy wykonano, metodą Braun-Blanqueta, 470 zdjęć fitosocjologicznych. Do wstępnej analizy statystycznej (analiza numeryczna) wybrano 340 zdjęć fitosocjologicznych. Wytypowane zdjęcia fitosocjologiczne poddano analizie jakościowej przy użyciu binarnej miary podobieństwa z zastosowaniem współczynnika podobieństwa Jacckarda (JC-coefficient Faccard's). W końcowym etapie klasyfikacji numerycznej skonstruowano dendrogramy, które obrazowały podziały zbioru zdjęć na jednostki fitosocjologiczne. Różnorodność florystyczną każdego zidentyfikowanego zespołu i zbiorowiska roślinnego określono na podstawie kilku wskaźników jak: wskaźnik różnorodności Shannona-Wienera (H'), równocенności (J) dla wskaźnika Shannona, różnorodności gatunkowej Simpsona (H) oraz bogactwa gatunkowego (S).

Wartość paszową biomasy nadziemnej oraz skład chemiczny gleby oceniono dla wszystkich wyróżnionych jednostek syntaksonomicznych. W pobranym materiale roślinnym oznaczono zawartość: azotu ogólnego, fosforu, potasu, wapnia, magnezu i sodu. Jakość paszy określono paszy obliczono obliczając zależności K:(Ca+Mg), K:Na, K:Mg oraz Ca:P. Oceniono także wartość użytkową runi (LWU).

Warunki siedliskowe wyróżnionych fitocenoz z klas *Phragmitetea* i *Molinio-Arrhenatheretea* oceniono na podstawie odczynu gleby oraz zawartości: azotu ogólnego, fosforu przyswajalnego, potasu, wapnia oraz magnezu.

Obliczone wskaźniki różnorodności florystycznej oraz wyniki analiz chemicznych próbek materiału roślinnego i glebowego poddano ocenie statystycznej systemem SAS 9.2 z

Enterprise Guide 4.2. W celu uzyskania dodatkowych danych lub potwierdzenia wyników otrzymanych metodami głównymi wykonano trzy testy: ANOVA Welcha i Kruskala-Wallisa.

Przeprowadzone badania wskazują na dużą różnorodność florystyczną i fitosocjologiczną zbiorowisk łąkowych z klasy *Molinio-Arrhenatheretea* i szuwarowych z klasy *Phragmitetea* występujących na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy. Odnotowano tu obecność 243 gatunków roślin oraz 21 jednostek syntaksonomicznych: 19 randze zespołu i 2 w randze zbiorowiska, w tym 11 fitocenoz z klasy *Phragmitetea* i 10 z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*. Największą różnorodnością florystyczną w klasie *Phragmitetea* charakteryzował się zespół *Caricetum appropinquatae*, a w klasie *Molinio-Arrhenatheretea* zespół *Cirsietum rivularis*. Najmniej zróżnicowane florystycznie były: w klasie *Phragmitetea* zespół *Phalaridetum arundinaceae*, zaś w klasie *Molinio-Arrhenatheretea* zespół *Angelico-Cirsietum oleracei*.

Na obszarze Natura 2000 Dolina Wolicy stwierdzono występowanie gatunków roślin objętych ochroną prawną ścisłą i częściową jak: *Epipactis palustris*, *Orchis masculata*, *Orchis ustulata*, *Orchis militaris*, *Lathyrus palustris*, *Menyanthes trifoliata*, *Dactylorhiza majalis*, *Dactylorhiza maculata* i *Dactylorhiza incarnata*.

Zbiorowiska z klasy *Phragmitetea* występowały na glebach torfowo-murszowych i mułowo-torfowych, a z klasy *Molinio-Arrhenatheretea* na mułowo-murszowych i torfowo-murszowych o odczynie obojętnym lub zasadowym. Badane gleby charakteryzowały się bardzo niską zawartością przyswajalnego fosforu, niską azotu ogólnego i potasu i na ogół wysoką zawartością wapnia. Zawartość magnezu była zróżnicowana.

Odnotowano także różnice w wielkości wytwarzanej nadziemnej biomasy i jej wartości paszowej. Największymi plonami suchej masy odznaczała się run szuwaru trzciny pospolitej *Phragmitetum* i łąk wyczyńcowych *Alopecuretum pratensis*. Najgorsze plony stwierdzono w przypadku runi zespołów *Caricetum gracilis* i *Holcetum lanati*.

Z przeprowadzonych badań wynika, że wartość paszowa wyróżnionych fitocenoz zależała od zawartości N, P, K, Ca i Mg w glebie i runi oraz była dodatnio skorelowana z różnorodnością gatunkową (lepsza wartość paszowa runi fitocenoz z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*, gorsza fitocenoz z klasy *Phragmitetea*).

Stosunki równoważnikowe K:(Ca+Mg) i wagowe K:Na, K:Mg i Ca:P, które obliczono na podstawie zawartości poszczególnych składników w suchej masie runi i były na ogół zbyt szerokie lub zbyt wąskie, rzadziej oscyływały wokół optymalnej wartości w aspekcie przydatności paszowej. Wartość użytkowa wyróżnionych fitocenoz kształtowała się od miernej do bardzo dobrej, a najwyższą wartością użytkową wyróżniała się fitocenoza *Alopecuretum pratensis*, najgorszą *Phragmitetum australis*.

Wykonane przez Habilitantkę badania są potwierdzeniem, że ekosystemy trawiaste dolin rzecznych charakteryzują się znaczną różnorodnością florystyczną i fitosocjologiczną, a także obecnością wielu rzadkich, ginących i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin.

Zdaniem Habilitantki analizowane trwałe użytki zielone występujące na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy mogą być wykorzystane gospodarczo. Niektóre badane fitocenozy odznaczają się obecnością gatunków z grupy ziół i roślin terapeutycznych, korzystnie wpływającą na wartość biologiczną paszy oraz zdrowotność zwierząt, ich kondycję, przyrosty masy ciała, a także jakość produktów zwierzęcych.

Ocena różnorodności florystycznej, połączona z oceną warunków siedliskowych, jest ważna dla szacowania wielkości nadziemnej biomasy i jej wartości paszowej, a także określenia przyczyn i prognozowania kierunków sukcesji. Może być także przydatna w przypadku podejmowania działań naprawczych przeciwdziałających zanikaniu stanowisk zarówno pojedynczych gatunków roślin, jak i całych fitocenoz. Wieloaspektowe badania geobotaniczne mogą być przydatne w opracowaniu planów zagospodarowania przestrzennego, a także w przypadku podejmowania decyzji inwestycyjnych. W przyszłości wyniki badań Habilitantki mogą być wykorzystane w celu śledzenia zmian zachodzących w obrębie obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy.

Poniżej przedstawiam pewne uwagi do tekstu monografii, które nie zmieniają mojej pozytywnej oceny tej pracy:

1. Nie podano występowania na badanym obszarze gatunku objętego ochroną prawną i jednocześnie gatunku z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (tzw. gatunek naturowy), jakim jest *Angelica palustris*. Gatunek ten jest ważnym przedmiotem ochrony na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Dolina Wolicy PLH060058 [Natura 2000 standardowy formularz danych 2011; Zarządzenie Regionalnego Dyrektora RDOŚ w Lublinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy PLH060058, 2014].
2. W pracy brak jest odniesienia do ważnych siedlisk (tzw. siedlisk naturowych) z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej jak: 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) i 6510 Niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), występujących na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy [Natura 2000 standardowy formularz danych 2011; Zarządzenie Regionalnego Dyrektora RDOŚ w Lublinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy PLH060058, 2014].
3. W tekście pracy używano kilkakrotnie niewłaściwy zapis nazwy badanego obszaru, jako „obszar siedliska Natura 2000 Dolina Wolicy”. Należy stosować inny zapis tj. obszar Natura 2000 Dolina Wolicy lub specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Wolicy

W podsumowaniu stwierdzam, że przedstawiona do oceny monografia pt. „Ocena florystyczno-siedliskowa fitocenoz trwałych użytków zielonych obszaru Natura 2000 Dolina Wolicy PLH060058 oraz ich wartość przyrodnicza i paszowa” spełnia wymagania stawiane tego typu osiągnięciom naukowym jak:

- poprawnie zaplanowane i wykonane badania naukowe,
- wymóg oryginalności wyników badań,
- właściwa interpretacja wyników oraz dyskusja,
- znaczący wkład Habilitantki w rozwój naukowy dyscypliny – agronomia.

2. Charakterystyka i ocena pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Problematyka badawcza, którą zajmowała się Pani dr Teresa Wyłupek obejmowała szerokie spektrum zagadnień związanych z różnymi ekosystemami trawiastymi, ich oceną florystyczno-siedliskową, przyrodniczą i gospodarczą, a także praktycznym wykorzystaniem biologicznych właściwości traw i roślin dwuliściennych w ochronie środowiska przyrodniczego oraz w proekologicznych metodach renowacji zdegradowanych trwałych użytków zielonych, jak i terenów przemysłowych, zwłaszcza w ochronie bioróżnorodności oraz ograniczaniu przenikania zanieczyszczeń antropogenicznych w głąb gleby.

Jednym z kierunków badań prowadzonych przez Panią dr Teresę Wyłupek była różnorodność florystyczna zbiorowisk i zespołów trawiastych trwałych użytków zielonych oraz zbiorowisk trawiastych w przestrzeni publicznej.

Różnorodność florystyczną ekosystemów łąkowych i pastwiskowych Habilitantka oceniła na trwałych użytkach zielonych położonych w dolinach Jacenki, Poru, Wieprza, Huczwy, Łabuńki i Topornicy (łącznie 23 prace). Badania użytków zielonych w dolinach rzecznych Zamojszczyzny wskazują na potrzebę ochrony ich różnorodności florystycznej. W swoich pracach Habilitantka wskazała występujące w tych dolinach cenne przyrodniczo fitocenozy i gatunki, a także wskazała kierunki działań w celu ochrony cennych siedlisk. W przypadku pastwisk wskazała, że znajomość preferencji pokarmowych i sposobu prz gryzania runi przez różne gatunki zwierząt powinna być wykorzystana w celu kształtowania szaty roślinnej, a szczególnie czynnej ochrony cennych zbiorowisk trawiastych.

Ważnym kierunkiem badań prowadzonych przez Habilitantkę jest ocena szaty roślinnej przydroży poboczy dróg Lubelszczyzny w aspekcie określenia przydatności różnych gatunków roślin do poprawy estetyki i ładu przestrzeni publicznych, a także do ochrony środowiska przyrodniczego (9 prac). Zdaniem Habilitantki w celu ochrony różnorodności biologicznej przestrzeni towarzyszących ciągom komunikacyjnym należałoby opracować odpowiednie standardy, w których byłyby uwzględnione zarówno względy bezpieczeństwa jak i przyrodnicza wartość roślinności przydrożnej.

Pani dr Teresa Wyłupek prowadziła także badania na odłogach i sąsiadujących z nimi polach uprawnych na glebach rędziniowych Zamojszczyzny (3 prace). Badania te wskazują na bardzo duże bogactwo gatunkowe (w tym rzadkie we florze Polski i Lubelszczyzny gatunki segetalne) takich siedlisk.

Kolejny kierunek badań dotyczył wartości gospodarczej i pozaprodukcyjnej zbiorowisk trawiastych jak: plonowanie, wartość użytkowa runi i skład chemiczny paszy; zbiorowiska trawiaste, jako źródło surowca energetycznego; zbiorowiska trawiaste, jako źródło roślin pyłko- i nektarodajnych oraz leczniczych; trawy w rekultywacji zdegradowanych terenów przemysłowych oraz trwałych użytków zielonych; wartość przyrodnicza i krajobrazowa użytków zielonych.

Badania wartości gospodarczej i pozaprodukcyjnej zbiorowisk trawiastych (15 prac) Habilitantka prowadziła w dolinach Topornicy, Łabuńki, Jacenki, Poru, Gorajca i Huczwy. Oceniała ich wartość paszową na podstawie plonów suchej masy pierwszego pokosu, wartości użytkowej runi oraz zawartości składników pokarmowych w biomase fitocenozy klas *Phragmitetea*, *Scheuchzerio-Caricetea nigrae* i *Molinio-Arrhenatheretea*. Wyniki tych badań mogą być pomocne w ustaleniu kierunków użytkowania trwałych użytków zielonych przez rolników Zamojszczyzny.

Badania zbiorowisk trawiastych, jako źródła surowca energetycznego prowadziła na łąkach siedmiu wybranych gmin powiatu zamojskiego w dolinach: Wieprza, Poru i Gorajca (1 praca). Badania te wykazały, że ciepło spalania roślinności zbiorowisk łąkowych (w przypadku niektórych gatunków) było zbliżone do ciepła spalania gatunków tzw. energetycznych.

Kolejne badania dotyczyły zbiorowisk trawiastych, jako źródeł roślin pyłko- i nektarodajnych oraz leczniczych (2 prace). Wyniki tych badań wskazują, że zbiorowiska ekstensywnie użytkowanych łąk dolinowych mogą stanowić atrakcyjne pożytki w gospodarce pasiecznej ze względu na znaczny udział w runi gatunków pyłko- i nektarodajnych oraz zajmowaną przez nie powierzchnię. Ekosystemy trawiaste mogą być także bazą surowcową dla ziołolecznictwa (udział w runi gatunków roślin terapeutycznych).

Następna grupa prac (4 prace) dotyczyła terenów przemysłowych wymagających rekultywacji oraz zdegradowanych użytków zielonych. Badania Habilitantki skupiły się głównie na wskazaniu gatunków traw oraz metod renowacji zbiorowisk trawiastych.

Pani dr Teresa Wyłupek w kilku pracach zwróciła uwagę na wartość przyrodniczą i krajobrazową użytków zielonych oraz szaty roślinnej poboczy dróg Lubelszczyzny. Z badań wynika, że w przypadku użytków zielonych wskazane jest ich ekstensywne użytkowanie (zaniechanie użytkowania sprzyja sukcesji leśnej i następuje zmniejszenie różnorodności biologicznej oraz walorów ekologicznych i krajobrazowych). W przypadku poboczy dróg wielobarwne zbiorowiska roślinne są niezastąpionym elementem estetyzującym krajobraz w różnych porach roku (np. większa atrakcyjność wizualna krajobrazu, zapobieganie erozji gleb).

Następny kierunek badań dotyczył fitoindykacyjnej i laboratoryjnej oceny warunków siedliskowych fitocenozy trawiastych. Fitoindykacyjną ocenę warunków siedliskowych trwałych użytków zielonych Habilitantka przeprowadziła w dolinach Wieprza, Poru, Łabuńki i Huczwy (8 prac). Ocena siedlisk przeprowadzona metodą fitoindykacji może dostarczyć cennych informacji zarówno o stosunkach edaficznych jak i biologicznych, a na ich podstawie można ustalić kierunki użytkowania analizowanych siedlisk.

Kolejna grupa prac dotyczyła oceny warunków glebowych (uwilgotnienia, odczynu, zasobności w P i K) oraz analizy ich wpływu na kształtowanie się zbiorowisk trawiastych i ich wartość paszową. Analizy porównawcze wybranych właściwości badanych siedlisk wykazały ich istotne zróżnicowanie. Odnotowano szereg zależności zarówno dodatnich jak i ujemnych.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że dr Teresa Wyłupek opublikowała łącznie 57 oryginalnych prac, w tym przed uzyskaniem stopnia doktora – 11 oryginalnych prac twórczych, a po doktoracie – 46. Wyłącznym autorem była w przypadku 16 publikacji (ok. 38%), w 10 (ok. 24%) figuruje na pierwszym miejscu jako autorka koncepcji pracy, wykonawca badań, osoba opracowująca wyniki badań (deklarowany udział od 70-80%). W pozostałych opracowaniach wieloautorskich wkład własny Habilitantki polegał na udziale w tworzeniu koncepcji pracy, wyborze terenu badań, wykonaniu badań terenowych, przeglądzie literatury, zestawianiu i analizie danych, interpretacji uzyskanych wyników badań, opracowaniu dyskusji i wniosków. Według Kandydatki udział w przygotowaniu tych prac wynosił od 20 do 70%.

Siedem oryginalnych publikacji naukowych (ok. 26%) oraz 7 prac w materiałach konferencyjnych Habilitantka opublikowała w języku angielskim, co rozszerza ich zasięg o zagranicznych odbiorców.

Habilitantka publikowała swoje oryginalne prace w 16 czasopismach naukowych, w tym w trzech z tzw. listy filadelfijskiej (2 prace w czasopismach zagranicznych i 1 w czasopiśmie krajowym), mających Impact Factor (IF) i jedną z bazy Journal Citation Reports (JCR) bez IF. W przypadku trzech publikacji jest pierwszym autorem (udział procentowy w przygotowaniu tych publikacji dr Teresa Wyłupek oszacowała na 80-90%), a w jednej – drugim (udział procentowy – 30%). Wkład pracy w ich przygotowaniu polegał na udziale w opracowaniu koncepcji pracy, wyborze terenu badań, wykonaniu analiz chemicznych i statystycznych, przygotowaniu przeglądu literatury, interpretacji wyników, opracowaniu wyników, dyskusji i wniosków. Wykaz tych prac w ujęciu ilościowych w poszczególnych czasopismach przedstawia się następująco:

Czasopisma znajdujące się w bazie Journal Citation Reports (JCR) mające IF:

Journal of Elementology – 2 prace

Ochrona Środowiska (Wroc.) – 1 praca

Czasopisma znajdujące się w bazie Journal Citation Reports (JCR) bez IF:

Proceedings of the 24th EGF General Meeting on “Grassland - a European Resource?”

– 1 praca

Publikacje oryginalne (bez IF)

Acta Agrobotanica – 3 prace

Acta Scientiarum Polonorum Administratio Locorum – 1 praca

Annales. UMCS, sec. E – 9 prac

Annales. UMCS, sec. EE – 1 praca

Biuletyn Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – 1 praca

Biuletyn Naukowy Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego – 1 praca

Folia Universitatis Agriculturae Stetinensis Agricultura – 3 prace

Fragmenta Agronomica – 1 praca

Łąkarstwo w Polsce – 9 prac

Pamiętnik Puławski – 3 prace

Roczniki Nauk Rolniczych, seria B – 1 praca

Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu – 5 prac

Teka Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego – 1 praca

Zeszyty Naukowe Akademii Rolniczej w Krakowie – 2 prace

Inne publikacje recenzowane

Habilitantka jest autorką lub współautorką 13 publikacji w recenzowanych materiałach konferencji międzynarodowych i krajowych, w tym przed uzyskaniem stopnia doktora – dwie, a po doktoracie – 11.

Publikacje nierecenzowane

Habilitantka jest autorką lub współautorką 29 innych prac naukowych, komunikatów i streszczeń w materiałach konferencyjnych.

Monografie i rozdziały w monografiach

Habilitantka jest autorką lub współautorką 7 rozdziałów w monografiach, a także jednej monografii stanowiącej osiągnięcie naukowe.

Aplikacje wyników badań naukowych i rozwojowych

Habilitantka jest autorką 111 aplikacji. Były to Dokumentacje przyrodnicze siedliskowe na potrzeby programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013 (49 opracowań) i PROW 2014-2020 (62 opracowania).

3. Sumaryczny impact factor publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania

Sumaryczny impact factor publikacji naukowych dr Teresy Wyłupek według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania, wynosi 1,756 (3 prace).

4. Liczba cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS)

Liczba cytowań publikacji Habilitantki według bazy Web of Science (WoS) wynosi 8.

5. Indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science (WoS)

Indeks Hirscha opublikowanych publikacji dr Teresy Wyłupek według bazy Web of Science (WoS) wynosi 2.

6. Kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach

Habilitantka nie kierowała i nie uczestniczyła w międzynarodowych lub krajowych projektach badawczych.

7. Międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność odpowiednio naukową albo artystyczną

Pani dr Teresa Wyłupek otrzymała nagrody J. M. Rektora Akademii Rolniczej w Lublinie za wyróżniającą się pracę (2 nagrody) i osiągnięcia zawodowe (3 nagrody), Indywidualną nagrodę III stopnia J.M. Rektora Akademii Rolniczej w Lublinie za wyróżniającą się działalność dydaktyczną i promowanie uczelni, Indywidualną nagrodę III stopnia J.M. Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie za osiągnięcia organizacyjne

w 2013 roku, nagrodę jubileuszową J.M. Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, a także. Za osiągnięcia naukowe w 2006 roku otrzymała Dyplom Uznania Rektora Akademii Rolniczej w Lublinie. Została odznaczona Srebrnym Medalem za długoletnią służbę.

8. Wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych

Pani dr Teresa Wyłupek wygłosiła referaty na 22 konferencjach naukowych – 8 zagranicznych, 2 międzynarodowych organizowanych w Polsce i 12 krajowych, a także 2 seminariach krajowych.

Ocena pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Ogółem Pani dr Teresa Wyłupek opublikowała 57 oryginalnych publikacji twórczych o łącznej (wg roku opublikowania) wartości 296 punktów, 13 recenzowanych prac zamieszczonych w materiałach konferencyjnych (ilość punktów – 22). W skład osiągnięcia naukowego wchodzi jedna publikacja – monografia (20 pkt.). Sumaryczny Impact factor wynosi 1,756 (3 prace), indeks Hirscha – 2, liczba cytowań – 8. Kandydatka po uzyskaniu stopnia doktora opublikowała 46 prac oryginalnych (przed doktoratem – 11 prac), a więc znacząco powiększyła swój dorobek naukowy.

W podsumowaniu chciałabym podkreślić, że Kandydatka umiejętnie łączy elementy poznawcze z ich aspektem praktycznego wykorzystania w rolnictwie (zawłaszcza łąkarstwie), czego dowodem są liczne dokumentacje przyrodnicze siedliskowe na potrzeby programu rolnośrodowiskowego, prowadzone wykłady i szkolenia i prelekcje. Właściwie posługuje się metodami wypracowanymi przez naukę, a także posiada umiejętność współpracy w zespołach badawczych, co wskazuje na dojrzałość naukową i przygotowanie do samodzielnego prowadzenia prac badawczych. W ostatnich latach Jej badania skupiały się na ocenie wpływu realizacji pakietów programu rolno-środowiskowo-klimatycznego, a zwłaszcza pakietu 4 (Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000) i 5 (Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000) na zachowanie bioróżnorodności ekosystemów trawiastych. Wyniki tych badań naukowych wniosły znaczący wkład w rozwój dyscypliny agronomia.

3. Ocena istotnej aktywności badawczej, współpracy międzynarodowej, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego habilitanta zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011

Ocenę istotnej aktywności badawczej, współpracy międzynarodowej, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego dr Teresy Wyłupek wykonałam na podstawie przesłanych następujących dokumentów i materiałów:

1. Informacji o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki.
2. Autoreferatu zawierającego streszczenie osiągnięcia naukowego (monografii), a także omówienie zainteresowań naukowych, uzyskanych wyników, dorobku naukowego oraz informacji o osiągnięciach organizacyjnych, dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki.

1. Uczestnictwo w programach europejskich oraz innych programach międzynarodowych i krajowych

Habilitantka w latach 2011-2017 uczestniczyła, jako wykonawca: w jednym zagranicznym Szwajcarsko-Polskim Programie Współpracy (Priorytet 2. Środowisko i infrastruktura. Obszar tematyczny: Bioróżnorodność i ochrona ekosystemów oraz wsparcie transgranicznych inicjatyw środowiskowych), „Projekt współfinansowany przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej”, „Ochrona różnorodności gatunkowej cennych przyrodniczo siedlisk na użytkach rolnych na obszarach Natura 2000 w hab. Lubelskim” (KIK/25). Dz.VI – Monitorowanie różnorodności gatunków.

Brała także udział w 2013 r. (wykonawca) w opracowaniu „Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Roztocza Wschodniego PLH060093 w województwie podkarpackim”.

2. Udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji

Habilitantka uczestniczyła w 24 konferencjach naukowych, sympozjach, seminariach (w tym jednej konferencji zagranicznej, trzech konferencjach międzynarodowych organizowanych w Polsce) przedstawiając łącznie 28 indywidualnych lub zespołowych osiągnięć.

Habilitantka brała udział także w komitetach organizacyjnych międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych jako:

- ✓ członek komitetu organizacyjnego Międzynarodowej Konferencji Naukowe Grassland – a European Resource? 24 th General Meeting of the European Grassland Federation, 2012, Lublin;
- ✓ zastępca przewodniczącego komitetu organizacyjnego XXXVI Krajowej Konferencji naukowej z cyklu Rejonizacja chwastów segetalnych „Różnorodność gatunkowa zbiorowisk chwastów segetalnych w zależności od sposobu użytkowania gruntów rolnych”, 2012, Zamość;
- ✓ współorganizator Konferencji Naukowej. „Ekosystemy trawiaste w kształtowaniu i ochronie środowiska”, 2016, Urszulin.

3. Otrzymane nagrody i wyróżnienia

Habilitantka otrzymała kilka podziękowań (np. za zaangażowanie w organizację Lubelskiego Festiwalu Nauki, przeprowadzenie szkolenia dla rolników przeprowadzenie warsztatów florystycznych), dyplomów (np. za pracę członków Studenckiego Koła Naukowego Florystów na Międzynarodowym Seminarium Studenckich Kół Naukowych pt. Środowisko-Zwierzę-Produkt oraz zajęcie I miejsca w konkursie pt. „Zaprojektowanie i wykonanie aranżacji witryn sklepowych dla sieci sklepów Groszek w Chełmie”), a także Nagrodę Wojewody Lubelskiego Przemysława Czarnka przyznaną w roku 2016 i 2017.

4. Udział w konsorcjach i sieciach badawczych

Kandydatka nie uczestniczyła w konsorcjach i sieciach badawczych.

5. Kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych, a w przypadku badań stosowanych we współpracy z przedsiębiorcami

Habilitantka nie kierowała projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych, ani projektami we współpracy z przedsiębiorstwami.

6. Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism

Pani dr Teresa Wyłupek nie udzielała się w komitetach naukowych i radach naukowych czasopism.

7. Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych

Habilitantka jest członkiem międzynarodowych i krajowych towarzystw naukowych jak: European Dry Grassland Group (EDGG), Polskie Towarzystwo Łąkarskie, Polskie Towarzystwo Botaniczne.

8. Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki lub sztuki

Pani dr Teresa Wyłupek popularyzowała naukę i dydaktykę poprzez: aktywne uczestnictwo w dwóch edycjach Lubelskiego Festiwalu Nauki; publikacje popularno-naukowe (autorka lub współautorka 9 publikacji); prowadzenie kilkudziesięciu wykładów i prelekcji zamawianych na studiach podyplomowych oraz dla rolników indywidualnych; opiekę nad SKNF w dwóch edycjach Dni Otwartych UP w Lublinie (lata 2011, 2012 i 2013); prowadzenie wyjazdów studyjnych na konferencjach międzynarodowych i krajowych (dwie konferencje); opracowanie materiałów konferencyjnych do dwóch konferencji międzynarodowych i krajowych; opracowanie dokumentacji przyrodniczej ornitologicznej na potrzeby programu rolnośrodowiskowego PROW 2007-2013 – 28 opracowań i PROW 2014-2020 – 46 opracowań; prowadzenie szkoleń i warsztatów dla doradców rolnośrodowiskowych i doradców rolniczych, rolników, pracowników Ośrodka Doradztwa Rolniczego, uczniów (łącznie 14 warsztatów i szkoleń); wykonanie i wystaw florystycznych oraz dekoracji i ozdób (łącznie 9 wystaw); organizowanie spotkań studentów i kół naukowych UP z przedstawicielami Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie.

9. Opieka naukowa nad studentami i lekarzami w toku specjalizacji

Na uznanie zasługuje działalność dydaktyczna dr Teresy Wyłupek. Od 2009 roku brała udział w przygotowaniu i realizacji zajęć dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia) dla studentów kierunkach: rolnictwo (specjalności: ochrona środowiska, agrobiznes, agronomia), biologia (specjalność ochrona środowiska,) towaroznawstwo, gospodarka przestrzenna. Ponadto prowadziła seminaria na kierunkach rolnictwo i biologia.

Habilitantka pełniła funkcje promotora 33 prac inżynierskich, 53 prac magisterskich. W latach 2008-2012 była recenzentem 12 prac magisterskich i 21 prac inżynierskich.

Była opiekunem Studenckiego Naukowego Koła Florystów (2002-2015) w Instytucie Nauk Rolniczych w Zamościu (później Wydział Nauk Rolniczych, od 2014 roku Wydział Biogospodarki) UP. Była opiekunem roku na specjalności specjalność Agrobiznes, studia niestacjonarne (Instytut Nauk Rolniczych z Zamościu, Wydział Rolniczy), 2001-2005 i 2005.2006; Ochrona Środowiska, kierunek Rolnictwo studia niestacjonarne I i II stopnia,

2008 – 2011; Rolnictwo studiów II stopnia niestacjonarnych (Wydział Nauk Rolniczych w Zamościu), 2013/2014.

10. Opieka naukową nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego, z podaniem tytułów rozpraw doktorskich

Habilitantka nie pełniła funkcji promotora pomocniczego ani opiekuna naukowego nad doktorantami.

11. Staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich

Pani dr Teresa Wyłupek uczestniczyła w 2013 roku w pełnowymiarowym stażu zagranicznym (4-tygodniowym) w Zagrzebiu (Department of Plant Nutrition Faculty of Agriculture University of Zagreb). Podczas tego stażu Habilitantka zapoznała się m.in. ze specyfiką gospodarowania i użytkowania łąk oraz pastwisk w Chorwacji w różnych warunkach terenowych, a także sposobami wykorzystania różnych gatunków traw w celach przeciwoerozyjnych, umocnień silnych pochyłości terenu i w miejscach silnie narażonych na czynniki stresowe.

12. Ekspertyzy lub inne opracowania na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców

Habilitantka jest współautorką trzech opracowań (związanych z gospodarowaniem na użytkach zielonych) wykonanych z zamówienie podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców.

13. Udział w zespołach eksperckich i konkursowych

Pani Teresa Wyłupek posiadała lub posiada uprawnienia eksperta botanika PROW (lata 2007-2013), ornitologa PROW (lata 2007-2013), eksperta przyrodnika PROW (lata 2014-2020) oraz doradcy rolnośrodowiskowego PROW (lata 2007-2013 i 2014-2020).

14. Recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych

Habilitantka nie recenzowała projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych.

Inne aktywności

Pani dr Teresa Wyłupek była czterokrotnie członkiem Komisji ds. zaliczenia praktyk studenckich, praktyki zawodowej i praktyki programowej na specjalności Ochrona środowiska rolniczego. Uczestniczyła także w pracach innych komisji UP (komisje wydziałowe i komisja Senatu). W latach 2009-2012 była członkiem Senatu UP.

Biorąc pod uwagę powyższe wysoko oceniam działalność badawczą, dydaktyczną, organizatorską i popularyzatorską Habilitantki.

4. Wniosek końcowy

Po zapoznaniu się z przedstawionymi materiałami do oceny dorobku naukowego Habilitantki, w tym osiągnięcia naukowego w formie monografii oraz pozostałych osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzatorskich stwierdzam, że:

- Posiada Ona wyprofilowany dorobek naukowy, uzyskany głównie po ostatnim awansie naukowym. Dorobek ten jest wystarczający do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego. Jej badania wniosły do literatury znaczący wkład w rozwój nauk rolniczych z dziedziny agronomii.
- Osiągnięcie naukowe w postaci monografii pozwala stwierdzić, że ocena różnorodności florystycznej ekosystemów trawiastych dolin rzecznych w połączeniu z oceną warunków siedliskowych, jest ważna nie tylko z gospodarczego punktu widzenia (szacowanie wielkości nadziemnej biomasy i jej wartości paszowej), ale i przyrodniczego (określenie przyczyn zmian i prognozowanie kierunków sukcesji) oraz ochrony lub działań naprawczych przeciwdziałających zanikaniu zarówno pojedynczych gatunków roślin, jak i całych fitocenoz. Wyniki tej pracy odznaczają się dużą wartością poznawczą i jednocześnie praktyczną.
- Pozostały dorobek (57 oryginalnych prac twórczych i inne opracowania) wnosi cenne wartości poznawcze i praktyczne w zakresie szeroko rozumianej problematyki łąkarskiej.
- Posiada duży dorobek w działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej. Jest więc w pełni samodzielnym pracownikiem naukowym.

W związku z powyższym Habilitantka spełnia wszystkie warunki określone w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r., poz. 1789), Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2018 r., poz. 261) oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Wnioskuje zatem do Rady Wydziału Agrobioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie o nadanie dr Teresie Wyłupek stopnia doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie agronomii.

Lublin, 02.08.2018

.....
podpis Recenzenta